

Aktive højmoser skal sikre biodiversiteten i Åmosen

NATUR: Som en del af EU Life-projektet Østdanske Højmoser arbejder Sorø Kommune på at genoprette aktive højmoser i to områder af Åmosen - Verup Mose og Sandlyng Mose.

Af Signe Ravn

ÅMOSEN: Om to-tre år skulle både Verup Mose og Sandlyng Mose i Åmosen gerne kunne prale af områder med aktiv højmose.

I hvert fald knoklede en lille gruppe på syv personer med biolog i Sorø Kommune, Line Magnussen, i spidsen i uge 36 med at lægge mos ud på et område på 3.000 kvm. for at opnå netop dét.

Arbejdet, der tog fire dage, er en del af EU Life-projektet Østdanske Højmoser.

Det var meningen, at mossen skulle have været lagt ud allerede i 2018, men på grund af udsigten til for lidt nedbør i efteråret, blev planen udskudt til i år.

Men faktisk var det allerede i 2012, at der blev søgt midler til projektet.

EU betaler det meste

Sammen med Guldborgsund Kommune har Sorø Kommune rejst i alt 40 mio. kr. til naturopretningsprojektet, hvoraf de 30 mio. kommer fra EU, mens de re-

Sphagnum lægges ud og beskyttes med halm.

Foto: Sorø Kommune

sterende 10 mio. kr. er støtte fra Miljøstyrelsen.

Efter afsluttede forhandlinger med lodsejere blev anlægsarbejdet foretaget i 2017, hvor der blandt andet blev nedgravet membraner til tilbageholdelse af regnvand og omlægning af et vandløb ved Verup Mose, og opstemning af Akademirenden langs Sandlyng Mose for at holde vand tilbage i moserne og skabe det fugtige miljø, som en højmose kræver.

Et rigt dyreliv bevares

Formålet med etableringen af højmoserne er først og fremmest naturbevarende, fortæller biolog Line Magnussen.

I mosen finder man særlige sphagnum-mosser, kæruld og forskellige dværgbuske,

såsom tranebær, enebær og hedelyng, man ellers kun finder på heden.

- Man finder næringsfattige planter, der trives i det miljø, man finder snoge og en masse insekter. Der er derfor også et rigt fugleliv, der er værd at bevare for dets egen skyld. Det er en del af vores ansvar for at bibeholde biodiversiteten, siger Line Magnussen.

CO2-udledning reduceres

Biologen nævner også stor kærguldsmed, som findes i nærliggende moser, som et sjældent insekt, der på sigt kan finde vej til de nye, aktive højmoser i Åmosen.

Men udover den positive effekt på biodiversiteten, så har højmoserne også en positiv afsmitning på klimaet.

Fugtig sphagnum, som ak-

tive højmoser er fyldt med, afgiver nemlig ikke CO₂, som det er tilfældet med tør sphagnum, der nedbrydes. I midten af Verup, hvor pejlinger viste godt vandtilbageholdende tørvelag, blev der ryddet en granbevoksning og overfladen med stubbe og nedbrudt tørv blev skrælet af.

Halm holder på fugten

- Vi udsprede sphagnum mosser indsamlet fra membransporet i Sandlyng Mose. Det viste sig dog hurtigt, at så spredte sphagnum-tuer ikke kunne modstå de sidste års tørke, så selvom mosserne på trods har overlevet, så udvikler de sig ikke nok til at danne et sammenhængende, vandbærende lag, forklarer Line Magnussen.

- Derfor spreder vi nu sphagnum-mosser fra estiske sphagnum indvindings-sites ud, hvor det levende top-lag ellers bare skræbes af og kasseres.

Mosserne beskyttes mod udtørring fra sol og vind under et tyndt lag halm, og det er målet, at det så i løbet af et par år danner et sammenhængende dække.

Projektet er undervejs blevet udvidet, og derfor pågår der i øjeblikket myndighedsarbejde forud for nedgravning af en membran i Sandlyng Skov, en gammel tørvegrav, som på sigt har

» Der er derfor også et rigt fugleliv, der er værd at bevare for dets egen skyld. Det er en del af vores ansvar for at bibeholde biodiversiteten.

Line Magnussen,
biolog

gode muligheder for også at blive til aktiv højmose takket være placeringen op ad Sandlyng Mose.

Membranen, som Line Magnussen beskriver som et badekar uden bund, skal sikre vandtilbageholdelse og den ønskede fugtighed.

- Mossporer rejser i luften, så når vilkårene er til det, er der gode muligheder for at genetablere mosen.

Tag på guidet tur i mosen

Line Magnussen planlægger i øjeblikket guidede ture i de to moser. Men indtil et turprogram er klar, kan man i Verup Mose se det nye mosbelagte område via Øgårdsvej.

Man kan læse mere om hele projektet på www.life-east.dk.

Projekterne i Verup Mose og Sandlyng Mose er naturbevarende og bibeholder biodiversiteten.

Foto: Sorø Kommune